

Thế nào là từ đồng âm lớp 5

Từ đồng âm là những từ giống nhau về âm nhưng khác hẳn nhau về nghĩa.

VD: Mẹ em **đậu** xe lại để em mua một gói xôi **đậu**.

Đậu thứ nhất trong câu chỉ hành động đỗ xe lại, dừng xe lại.

Đậu thứ hai trong câu chỉ một món ăn, đồ ăn.

-> Hai từ đậu xuất hiện trong câu chính là từ đồng âm vì chúng giống nhau về âm nhưng nghĩa lại khác nhau hoàn toàn.

Hướng dẫn giải phần Nhận xét Từ đồng âm SGK Tiếng Việt 5 trang 51

Câu 1 (trang 51 sgk Tiếng Việt 5)

Đọc các câu sau đây:

- a) Ông ngồi câu cá.
- b) Đoạn văn này có 5 câu.

Trả lời:

Học sinh tự đọc.

Câu 2 (trang 51 sgk Tiếng Việt 5)

Dòng nào dưới đây nêu đúng nghĩa của mỗi từ **câu** ở bài tập 1?

- Bắt cá, tôm, ... bằng móc sắt nhỏ (thường có mồi) buộc ở đầu một sợi dây.
- Đơn vị của lời nói diễn đạt một ý trọn vẹn, trên văn bản được mở đầu bằng một chữ cái viết hoa và kết thúc bằng một dấu ngắt câu.

Trả lời:

- Câu a: động từ "câu cá".

- Câu b: danh từ: "5 câu".

Hướng dẫn giải phần Luyện tập Từ đồng âm SGK Tiếng Việt 5 trang 52

Câu 1 (trang 52 sgk Tiếng Việt 5)

Phân biệt nghĩa của những từ đồng âm trong các cụm từ sau:

a) Cánh đồng - tượng đồng - một nghìn đồng.

b) Hòn đá – đá bóng.

c) Ba và má – ba tuổi.

Gợi ý:

Em đọc các cụm từ, tìm các từ đồng âm và phân biệt ý nghĩa của chúng.

Trả lời:

a) - Cánh đồng: khoảng đất rộng và bằng phẳng, dùng để cày cấy, trồng trọt.

- Tượng đồng: làm bằng kim loại có màu đỏ, dễ dát mỏng và kéo sợi, thường dùng làm dây điện và chế hợp kim.

- Một nghìn đồng: đơn vị tiền Việt Nam.

b) - Hòn đá: Khoáng vật có thể đặc, rắn, giòn, thường kết thành tảng lớn, hợp phần của vỏ trái đất, dùng lát đường, vật liệu xây dựng nhà cửa, công trình kiến trúc.

- Đá bóng: đưa nhanh chân và hất mạnh bóng cho xa ra hoặc đưa bóng vào khung thành đối phương.

c) - Ba và má: bố, cha, thầy, mẹ, u, bầm... - một trong những cách xưng hô đối với người sinh thành ra mình.

- Ba tuổi: biểu thị số năm sinh sống trên đời là 3.

Câu 2 (trang 52 sgk Tiếng Việt 5)

Đặt câu để phân biệt các từ đồng âm **bàn, cờ, nước**.

M: - Nhà nhà treo **cờ** mừng ngày quốc khánh.

- **Cờ** là một môn thể thao được rất nhiều người yêu thích.

Gợi ý:

Em tìm từ có cùng cách phát âm với bàn, cờ, nước nhưng khác nghĩa, sau đó đặt câu phân biệt nghĩa của chúng.

Trả lời:

a) Bàn:

- Sau khi học xong, em nhớ dọn dẹp sách, vở, bàn ghế lại cẩn thận.

- Nhóm bạn của Lan đang bàn nhau tìm cách giúp đỡ Hoàng học tốt môn Toán.

b) Cờ:

- Cờ đỏ sao vàng là quốc kì của nước ta.

- Ông nội của Lan và ông ngoại của Mai thường đánh cờ vào buổi sáng.

c) Nước:

- Uống nhiều nước rất tốt cho sức khỏe.

- Nước ta có hình dáng như chữ S.

Câu 3 (trang 52 sgk Tiếng Việt 5)

Đọc mẩu chuyện vui dưới đây và cho biết vì sao Nam tưởng ba mình đã chuyển sang làm việc tại ngân hàng.

Tiền tiêu

Nam: - Cậu có biết không, ba mình mới chuyển sang ngân hàng làm việc đấy.

Bắc: - Sao cậu bảo bố cậu là bộ đội?

Nam: - Đúng rồi, thư trước ba mình báo tin: "Ba đang ở hải đảo." Nhưng thư này ba mình nói là ba đang giữ tiền tiêu cho Tổ quốc.

Bắc: !!!

Gợi ý:

Em chú ý tới nghĩa của từ "tiền tiêu" và chỉ ra cách hiểu của Nam.

Trả lời:

Nam nhầm lẫn từ "tiêu" trong cụm từ "tiền tiêu" (tiền để tiêu) với tiếng "tiêu" trong từ đồng âm "tiền tiêu" (vị trí quan trọng, nơi có bố trí canh gác ở phía trước khu vực trú quân, hướng về quân địch).

Câu 4 (trang 52 sgk Tiếng Việt 5)

Giải các câu đố sau:

a) Trùng trục như con chó thui

Chín mắt, chín mũi, chín đuôi, chín đầu.

(Là con gì?)

b) Hai cây cùng có một tên

Cây xòe mặt nước, cây lên chiến trường

Cây này bảo vệ quê hương

Cây kia hoa nở soi gương mặt hồ.

(Là cây gì?)

Theo Lê Như Sâm

Trả lời:

a)

Trùng trục như con chó thui

Chín mắt, chín mũi, chín đuôi, chín đầu.

Là con chó thui.

b)

Hai cây cùng có một tên

Cây xòe mặt nước, cây lên chiến trường

Cây này bảo vệ quê hương

Cây kia hoa nở soi gương mặt hồ.

Là cây hoa súng và cây súng.